

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

«Να δοθεί μια ευκαιρία με προσωρινή εκχειρία»

Προσωρινή εκχειρία ολίγων εικοσιτετραώρων, που θα δώσει χρόνο σε διπλωματική πρωτοβουλία για την τελική συμφωνία - «μια τελευταία ευκαιρία για την ειρήνη» - προτείνει

σήμερα ο υπουργός Εξωτερικών Γ. Παπανδρέου. Τη θέση αυτή θα υποστηρίξει ο υπουργός Εξωτερικών σε όλες τις συναντήσεις του που θα έχει στο άμεσο μέλλον στη Σόφια, στο Παρίσι, στην Ουάσιγκτον και στη Μόσχα.

Στη συνέντευξή του προς την «Κ.Ε.», ο κ. Παπανδρέου, πριν ταξιδέψει προς τη Σόφια, εξηγεί γιατί η ελληνική κυβέρνηση κρίνει ότι τώρα πρέπει να γίνει η τελευταία και ειλικρινής προσπάθεια από όλες τις ενδιαφερόμενες και εμπλεκόμενες πλευρές για την αναζήτηση της ειρηνικής λύσης, αφηνοντας σαφώς να εννοηθεί ότι αν απολεσθεί αυτή η τελευταία ευκαιρία, οι εξελίξεις θα είναι ραγδαίες και καταστροφικές.

«Υπάρχουν αυτή τη στιγμή δύο αντιφατικές η αντίρροπες απόψεις, που εστιάζονται στο βασικό ερώτημα: πώς θα αντιδράσει ο Μίλοσεβιτς, πώς θα αντιδράσει η γιουγκοσλαβική πλευρά, γενικότερα. Η μια πλευρά αξιολογεί ότι η γιουγκοσλαβική πλευρά δεν θα αντιδράσει θετικά, παρά μόνο κάτω από τη συνεχή και εντεινόμενη πίεση των βομβαρδισμών. Η άλλη πλευρά υποστηρίζει ότι η Γιουγκοσλαβία θα αντιδράσει θετικά μόνο με την κατάπαυση του πυρός. Νομίζω ότι αυτές οι δύο απόψεις μπορούν να συγκραστούν αν αποφασίσουμε να προχωρήσουμε σε μια προσωρινή, έστω εκχειρία, ας πούμε δυο εικοσιτετραώρων. Και να δοκιμάσουμε το αληθές της μιας ή της άλλης θεωρίας. Να δώσουμε χρόνο σε διπλωματική πρωτοβουλία».

Και ο υπουργός συνεχίζει: «Μπορούμε να ανακοινώσουμε ότι οι δύο αυτές ημέρες θα αφιερωθούν στην προσπάθεια ώστε:

1. Να υπάρξει ένα ψήφισμα του ΟΗΕ.
2. Να υπάρξουν επαφές με το Βελιγράδι.
3. Να δηλώσουμε δηλαδή ότι αυτή είναι η βάση για την τελευταία ευκαιρία για την ειρήνη. Θα υπάρξουν βέβαια φωνές που θα πουν ότι δεν μπορούμε να προχωρήσουμε σε πλήρη παύση των βομβαρδισμών, αν δεν έχουμε

«Κάποιοι λένε ότι οι Σέρβοι θα αντιδράσουν θετικά αν συνεχιστούν και κάποιοι αν σταματήσουν οι βομβαρδισμοί. Μια εκχειρία 48 ωρών θα δοκιμάσει τις δύο απόψεις και θα δώσει χρόνο στη διπλωματία»

με κάποιες σαφείς θετικές ενδείξεις από τον Μίλοσεβιτς. Αρα, πρέπει επίσης να ζητήσουμε από τον Μίλοσεβιτς, επιτέλους, να κάνει και αυτός το τελευταίο απαραίτητο βήμα μέσα σ' αυτό το μικρό χρονικό περιθώριο του ενός, δυο εικοσιτετραώρων. Μια τέτοια διαδικασία θα μπορούσε να συγκεράσει τις διαφορετικές απόψεις, σε μια γενναία χειρονομία υπέρ της ειρήνης και αυτή τη θέση θα την υποστηρίξω παντού, όπου χρειάζεται...».

Ο κ. Παπανδρέου θέλει να πιστεύει ότι δεν έχουν εξαντληθεί όλα τα όρια για μια πολιτική διπλωματική λύση, αλλά επισημαίνει ότι πρέπει το ταχύτερο δυνατόν να διευκυνθούν ορισμένα

«λεπτά θέματα» όπως π.χ. τι ισχύει τελικώς, η απόφαση των «G8» ή τα πέντε σημεία του ΝΑΤΟ; Αλλά και να καθοριστεί μια συγκεκριμένη, δεσμευτική διαπραγματευτική διαδικασία.

«Οι διπλωματικές προσπάθειες δεν έχουν σταματήσει, αλλά μέχρι σήμερα έχουν έναν άτυπο χαρακτήρα. Υπάρχουν διαμεσολαβήσεις και πρωτοβουλίες (π.χ. της Ρωσίας, της Ελλάδας κ.λπ.), αλλά δεν έχουμε φτάσει στο σημείο να έχουμε μια μόνιμη διαπραγματευτική διαδικασία. Πιστεύω ότι αυτό μπορεί να γίνει με δυο τρόπους:

■ Είτε ο ΟΗΕ να αναλάβει, επιτέλους, μια συστηματικότερη διαδικασία και χαιρετίζω το διορι-

σμό των δυο αντιπροσώπων του.

■ Είτε να οριστεί από πλευράς ΝΑΤΟ μια διαδικασία (με εκπρόσωπο ή με διαπραγματευτική ομάδα), που θα αξιοποιήσει την υπάρχουσα κινητικότητα και τη δυναμική που έχει η απόφαση «G8».

■ Θα μπορούσε ακόμα να ζητηθεί από τη Ρωσία ή από άλλη χώρα να αναλάβει πιο ουσιαστικά μια τέτοια διπλωματική προσπάθεια. Σαφώς όλοι αναμένουμε την επομένη κίνηση της Ρωσίας που έχει ντε φάκτο έχει αναλάβει έναν ουσιαστικό ρόλο μεσολαβητή για το αν οι αποφάσεις των «G8» θα γίνουν τελικώς δεκτές από το Βελιγράδι.

Πιστεύω ότι υπάρχουν οι δυνατότητες επόμενων κινήσεων, που

πρέπει να γίνουν αν θέλουμε μια πολιτική λύση. Χρειάζεται η ενεργοποίηση και συστηματοποίηση των προσπαθειών... Αυτή τη στιγμή οι δυο πλευρές (ΝΑΤΟ-Βελιγράδι) δεν απέχουν τόσο πολύ μεταξύ τους...».

Και το ενδεχόμενο των χειραγωγών δυνάμεων; Είναι το επομένο ερώτημα.

Ο κ. Παπανδρέου είναι επιφυλακτικός στην απάντησή του, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο, γι' αυτό και εστιάζει την προσοχή του στη διπλωματική λύση:

«Πιστεύω ότι το ενδεχόμενο χειραγωγών επιχειρήσεων είναι ακόμα μακρινό, εφόσον υπάρχουν μεγάλες αμφιβολίες σε πολλά κράτη για την αποτελεσματικότητα και τις συνέπειες που θα έχουν. Αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι δεν υπάρχουν εκείνοι που υποστηρίζουν ότι αν παραιθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα το αδιέξοδο και δεν υπάρξει λύση, είναι καλύτερα να γίνουν χειραγωγικές επιχειρήσεις "για να τελειώνουμε γρήγορα", γιατί η παράταση θα έχει χειρότερα αποτελέσματα.

Εμείς πιστεύουμε ακραδάντως ότι πρέπει το συντομότερο δυνατόν να προωθήσουμε τη διπλωματική λύση και γι' αυτό απευθυνόμαστε εκκλήση στον Σλ. Μίλοσεβιτς, ο οποίος έχει πλησιάσει πολύ κοντά στη συμφωνία των «G8». Είσι θα αποφύγουμε το δίλημμα για τις χειραγωγικές δυνάμεις...».

Σε ό,τι αφορά στις ΝΑΤΟικές δυσκολίες από τη χώρα μας, ο υπουργός Εξωτερικών παραμένει στο ίδιο γνώστο μήκος κυματός και επαναλαμβάνει το ίδιο μήνυμα. Οι δηλαδή η Ελλάδα μπορεί να είναι χρήσιμη στην περιοχή αυτή τη στιγμή της κρίσης, αλλά και μετά, αν δεν εμπλακεί σε εχθροπραξίες στην περιοχή.

«Δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής αίτημα για επιπλέον διευκολύνσεις από την ελληνική πλευρά. Η θέση μας ήταν πολύ ξεκαθαρή από την αρχή και νομίζω ότι αυτό έχει γίνει απολύτως σεβαστό και αποδεκτό από τους εταίρους μας. Αυτή η θέση μας έχει δώσει το δικαίωμα να μπορούμε να παίξουμε έναν εποικοδομητικό ρόλο υπέρ της ειρήνης και υπέρ της επόμενης ημέρας, και στον ανθρωπιστικό τομέα αλλά και στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων».

Είναι απολύτως σαφές ότι εμείς βοηθούμε κάθε προσπάθεια διπλωματικού, ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Εκκληρώνουμε τις συμβατικές υποχρεώσεις μας απέναντι στο ΝΑΤΟ, αλλά δεν θα έχουμε καμία εμπλοκή σε πολεμικές επιχειρήσεις.

Διευκολύνσεις για δυνάμεις, που έχουν προορισμό τα Σκόπια με σκοπό την εφαρμογή της ειρήνης μέσα στα πλαίσια της τελικής συμφωνίας ειρήνης, ναι, προσφέρουμε και θα προσφέρουμε. Αλλά είναι απολύτως σαφές ότι δεν διευκολύνουμε τη διέλευση δυνάμεων για εισβολή στο γιουγκοσλαβικό έδαφος. Σ' αυτό υπερθεματίζει και η κυβέρνηση των Σκοπίων, που δεν δέχεται να περάσει από το έδαφός της δυνάμεις εισβολής στη Γιουγκοσλαβία».